

ушкоджень та, виникнення зоонозних хвороб, зокрема найчастіше саме небезпечного вірусного захворювання, що передається зі слиною хворої тварини, тобто сказ. За даними ВООЗ тільки в США щорічно близько 4,5 млн людей є жертвами укусів собак, з них 20% звертаються за медичною допомогою. Укуси собак є основним джерелом захворювання і смертності від сказу: у світі близько 99% зареєстрованих випадків захворювання на сказ виникли внаслідок укусів собак. Так, щорічно сказ є причиною смерті приблизно 59 тис. людей. Наприклад, як відомо, у січні 2020 року в Харківській області зареєстровано 11 випадків нападів заражених тварин на людей, 5 з яких - собаки.

В залежності від характеру, місця та площі ураження, травми, які виникли від дії зубів тварин, можуть бути сумісними з життєвими або фатальними, а також призводити до виникнення інвалідності та втрати працездатності. За 2019 рік на Полтавщині тварини покусали близько 2000 людей, 624 з яких - діти.

Мета роботи. Дослідити особливості ушкоджень шкіри і м'яких тканин людини від дії хижих тварин (собак) на прикладі 4 клінічних випадків (2 - живі потерпілі, 1 - загинула внаслідок нападу, 1 - посмертні зміни спричинені дією різних видів (лисиці, собаки) на тіло людини.

Матеріали і методи. Судово-медичне дослідження (обстеження), судово-медико-криміналістичне дослідження шкірних клаптів, судово-гістологічне дослідження фрагментів шкіри.

Результати. Ушкодження від дії зубів тварин залежить від механізму виникнення ушкодження, а також від того, яка група зубів переважно діяла на тканини. Так кожна група зубів має свої особливості механізму виникнення тканин тіла людини, зокрема: ікла хижих тварин здатні наносити колоті та рвані ушкодження. Різці здатні наносити смугоподібні, паралельні одне одному садна при їх тангенційній дії; крім ран часто виникають внутрішньо-шкірні крововиливи неправильно-овальної форми з дугоподібним розміщенням, яке є проекцією власне різців відповідно до кожного зуба, внаслідок розриву судин від розтягнення під час атаки (нападу). Останній вид ушкодження характерний для посмертної дії зубів тварин (лисиць, собак).

Висновки. Зважаючи на різноманітний характер будови зубів, зокрема їх жувальної поверхні, які поєднують властивості тупих та гострих предметів, виникає різний профіль ушкоджень від їхньої дії на тілі людини. Морфологічні особливості ушкоджень обумовлені поєднанням механізмів виникнення ушкоджень та характером травмуючої поверхні різних груп зубів, що відповідно і визначає певний характер ран (поєднання статичної та динамічної дії зубів). Ушкодження від дії зубів собак займають свою особливу позицію серед видових ознак, в деяких випадках і індивідуальних.

МОРФОМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ БУДОВИ ЕПІФІЗУ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ MORPHOMETRICS FEATURES OF HUMAN PINEAL GLAND'S INTERNAL STRUCTURE

Шкодін А. Д., Грінко Р. М.

Науковий керівник: д. мед. н., проф. Старченко І. І.

Shkodina A. D., Hrinko R. M.

Scientific adviser: prof. Starchenko I. I., D.Med.Sc.

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом

Актуальність. Відомо, що в епіфізі синтезується гормон мелатонін, який обумовлює біологічні ритми організму людини і чинить антиоксидантну захисну дію. Тому збереження функціональної активності шишкоподібної залози необхідне для забезпечення повноцінної регуляції роботи внутрішніх органів. Натомість сучасними дослідженнями доведено, що значна кількість захворювань, які розвиваються переважно у людей похилого віку, негативно впливають на функцію центральної нервової системи та залоз внутрішньої секреції. Проте дані щодо вікових особливостей будови епіфізу в сучасній літературі висвітлені недостатньо, що в певній мірі ускладнює проведення диференційної діагностики між віковими морфологічними особливостями та патологічними змінами в епіфізі, що обумовлені супутніми захворюваннями.

Мета роботи. Визначення основних морфометричних показників, які характеризують особливості внутрішньої будови епіфізу у людей похилого віку.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження слугували 10 епіфізів померлих осіб чоловічої та жіночої статі похилого віку (68,7±7,75 років). Тотальні препарати епіфізу фіксували в 10% нейтральному формаліні, зневоднювали в спиртах та заключали в парафін за загальноприйнятою методикою. З парафінових блоків виготовляли гістологічні зрізи, які забарвлювали гематоксиліном та еозином і за Нісслем. Вивчення мікропрепаратів, проведення морфометричних досліджень проводили за допомогою світлового мікроскопу ВХ-41 компанії «Olympus» з набором відповідних ліцензійних програм. Статистична обробка отриманих результатів проводилася за допомогою програми IBM SPSS Statistics 23.0 з використанням описових методів, критерію Шапіро-Уїлка та рангового критерію Спірманаза ($p \leq 0,05$).

Результати. На підставі мікроскопічних досліджень у внутрішньому просторі епіфіза людей похилого віку визначаються клітинні елементи, кровоносні мікросудини та фібрилярний компонент. Останній, який представлений внутрішньодольковим інтерстицієм, міждольковими сполучнотканинними перетинками, та ділянками склерозу займає близько 80% внутрішнього простору. На кровоносні судини приходить 1,725% (1-2,65) внутрішнього простору, решту об'єму займають клітинні елементи. Серед клітин найпоширенішими є світлі пінеалоцити – 15,45% (12,7-16,45), значно менше темних пінеалоцитів – 0,85% (0,8-1,075), загальна кількість гліоцитів складає – 0,5% (0,4-1,45). Проведений статистичний аналіз виявив зворотній кореляційний зв'язок між відносним об'ємом мікросудин та гліальних клітин ($r = -0,596$; $p = 0,042$), та прямий сильний зв'язок між віком пацієнтів та кількістю гліоцитів ($r = 0,866$; $p = 0,001$).

Висновки. До особливостей внутрішньої будови епіфізу людей похилого віку слід віднести: значний розвиток фібрилярного компоненту, переважання серед клітинних елементів світлих пінеалоцитів, збільшення кількості гліальних клітин. Перераховані особливості, ймовірно, можуть бути слідством погіршення кровопостачання шишкоподібної залози, внаслідок вікових змін артеріальних кровоносних судин.